

Ο Παλμός των Μηλιωτάδων

Ε.Η.Μ.
Μέγαρο Παροσκευοπούλου 4
454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΤΟΣ ΙΓ', ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 146, ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1996

Ταχ. Δ/ση: 455 00 Μηλιωτάδες Ιωαννίνων, Τηλ. (0656) 31244 (0651) 76734

Απαράδεκτη η κατάσταση του δρόμου προς Ανατολικό Ζαγόρι

Αν θελήσει κανένας να ταξιδέψει προς τα χωριά του Ανατολικού Ζαγορίου πρέπει να είναι πολύ προσεκτικός, γιατί υπάρχει περίπτωση να πάθει σημαντικές ζημιές στο αυτοκίνητό του, από τις πολλές και ύπουλες λακούβες που έχουν δημιουργηθεί στο οδόστρωμα.

Κι όμως αυτό το τμήμα δρόμου στη θέση "Ποταμιά" ασφαλτοστρώθηκε το φθινόπωρο του 1995 !!!

Σε μια περιοχή που στηρίζει πλέον τις όποιες ελπίδες ανάπτυξης της στον τουρισμό, παρόμοιες καταστάσεις το αντίθετο αποτέλεσμα επιφέρουν.

Η κατάσταση που έχει δημιουργηθεί είναι πλέον απαράδεκτη. Όλες οι διαμαρτυρίες κοινοτήτων της περιοχής δεν έφεραν το αναμενόμενο και λογικό αποτέλεσμα, δηλαδή την αποκατάσταση του οδοστρώματος.

Η Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών έχει το λόγο και πρέπει να μεριμνήσει για να αποκατασταθούν οι ζημιές το συντομότερο δυνατό.

CD ΜΕ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΤΣΟΒΟΥ

Ο Δήμος Μετσόβου, το Πίχτειο κληροδότημα και ο Εξωραϊστικός Σύλλογος Μετσόβου υλοποίησαν το μεγάλο όνειρο του ευεργέτη Νικολάου Πίχτου.

Κυκλοφόρησαν τρία CD με δημοτικά τραγούδια της περιοχής Μετσόβου. Οι δίσκοι περιέχουν παραδοσιακά τραγούδια και χορούς, πολυφωνικά αλλά και ακούσματα βγαλμένα από την ίδια τη ζωή των κατοίκων.

Πρόκειται για μια σημαντική προσπάθεια για καταγραφή και διάσωση της παραδοσιακής κληρονομιάς των κατοίκων της περιοχής.

Ιστορικά και άλλα στοιχεία για το Δεμάτι

του Βασίλη Κ. Σπύρου

Ιστορικά στοιχεία: Οι πρώτοι κάτοικοι του Δεματίου ήταν σκηνίτες κτηνοτρόφοι, που εγκαταστάθηκαν μόνιμα εδώ, επειδή ο ορεινός όγκος του Προφήτη Ηλία προσφέρονταν για τη διατροφή των ζώων τους.

Κατά χρονικά διαστήματα έγιναν μετακινήσεις του χωριού, από την αρχική θέση "Σελιό" στη θέση "Άγιος Κων/νος", ύστερα στη θέση "Άγιος Δημήτριος" και τέλος στο "Δεμάτι".

Τον 17ο αιώνα οι κάτοικοι μετανάστευσαν στη Μακεδονία, εξαιτίας της πίεσης των Σπαχίδων. Επέστρεψαν αργότερα, μετά από πρόταση πάλι των Σπαχίδων.

Μαζί με τα χωριά Ιτέα (Λιάπη) και Πέτρα υπάγονταν για κάποιο διάστημα στη διοίκηση του Ζαγορίου και αργότερα του Μαλακασίου.

Το έτος 1822 το χωριό καταστράφηκε από τους Τούρκους και 44 οικογένειες κατέφυγαν στο χωριό Δραγάη του Ζαγορίου, απ' όπου αργότερα επέστρεψαν οι περισσότεροι. Κατά την Επανάσταση του 1821 και πριν απ' αυτήν αποτέλεσε καταφύγιο πολλών οπλαρχηγών, όπως του Κατσαντώνη. Το χωριό καταστράφηκε επίσης το 1854 και το 1912.

Το χωριό εξαγόρασε από τους Τούρκους ο Ευθύμιος Ι. Παππάς, το έτος 1879, αντί 1.600 λιρών.

Οι περισσότεροι κάτοικοι του χωριού μετανάστευσαν στη Μικρά Ασία (Ανατολή), στο τέλος του 19ου αιώνα και εκεί εξασκούσαν κυρίως το επάγγελμα του βοσκού.

Στις αρχές του 20ού αιώνα άρχισαν να μεταναστεύουν στην Αμερική. Το έτος 1913 ιδρύουν στη Φιλαδέλφεια της Αμερικής την "Ιερά Αδελφότητα Δεματίου", η οποία λειτουργεί έως σήμερα. Στην Αμερική βρίσκονται σήμερα γύρω στους 600 χωριανούς. Μετανάστες υπάρχουν επίσης και στη Γερμανία και Αυστραλία.

Από το Δεμάτι κατάγονταν ο Επίσκοπος Πενταπόλεως Λιβύης Χρυσάνθος, ο οποίος άφησε κληροδότημα, με το οποίο ιδρύθηκε η Χρυσάνθειας Σχολή, όπου φοιτούσαν τα παιδιά του χωριού. Το Σχολείο αυτό καταστράφηκε από τους Γερμανούς.

Επίσης από το Δεμάτι κατάγονταν και ο Επίσκοπος Ιωαννίνων Δημήτριος, ο οποίος άφησε κληροδότημα για τις εκκλησίες και τα σχολεία του χωριού.

Ονομασία του χωριού: Υπάρχουν δυο εκδοχές. Η μία ότι η ονομασία προέρχεται από το γεγονός ότι το χωριό ήταν πριν την καταστροφή από τους Τούρκους πολύ συγκεντρωμένο. Η δεύτερη ότι η ονομασία προήλθε από το γεγονός ότι ήταν πολύ μονιασμένοι μπροστά στους κινδύνους.

Σημαντικά αξιοθέατα: 1) Το ύψωμα του Προφήτη Ηλία, με υψόμετρο 1.300 μ. και 2) Το εξωκλήσι της Αγίας Μαρίας.

Κοινοτικά τηλέφωνα: Υπάρχουν αρκετά. Τα πιο σημαντικά είναι: Κοινοτικό Γραφείο: (0656) 51058, Δεμάτι: (0656) 51298, Βουτανσαίοι: (0656) 51297, Μηλιωτάδες: (0656) 31244

συν. στη σελ. 3

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΒΑΦΤΙΣΕΙΣ

ΑΝΑΤΟΛΗ: Στις 28 Απριλίου η Κυριακή και ο Χρήστος Π. Παπαχρήστος βάφτισαν το αγοράκι τους. Ο ανάδοχος του έδωσε το όνομα Νικόλαος.

Να τους ζήσει!

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΕΛΕΣΗΣ ΜΗΝΗΣ

1. Την Κυριακή 5 Μαΐου θα τελεστεί στην Ιτέα 40ήμερο μνημόσυνο στη μνήμη της Λαμπρινής Δ. Κουτρούμπα, το γένος Παναγιώτη Τσιόδουλου.

2. Την Κυριακή 5 Μαΐου θα γίνει στους Μηλιωτάδες ανακομιδή των οστών και μνημόσυνο στη μνήμη της Ελένης Χρ. Μπότσαρη.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΤΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

σάλιμα: ο κορμός της βρίζας
σαριά: η λέρα του μαλλιού
σαρμάνα: κούνια μικρού παιδιού
σεπέτι: μεγάλο καλάθι
σερμαγιές: κεφάλαιο, πιάσιμο
σεργιανίζω: κάνω περίπατο, περιφέρομαι άσκοπα (σεργιάνι)

σέμπρος: συνεταιρός, ζευγάρι
σεφέρι: ταξίδι, γύρισμα
σεντούκι: κιβώτιο ξύλινο ρούχων
σελιαμέτι: επιτυχία, νίκη
σήτα: κόκκινο πυκνό σινάφι: άτομο του αυτού επαγγέλματος
σιακάς: αστειώτης
σιαστίζω: τα χάνω
σιατούρης: βρωμόγλωσσος, χυδαίος
σιάδι: καταγής, ίσιο μέρος
σιαματάς: καυγάς

σιάρα: μεγάλο πριόνι
σιέγια: έπιπλα, ρούχα, σκεύη
σιερς: καυγάς, μάλωμα
σικτίρ: βρισιά (στο διάλογο)
σιμίτια: κουλούρια
σιρίτι: ταινίες, κεντήματα
σιτζίμ: στερεά κλωστή χοντρή
σικλέτι: στενοχώρια
σιντόρι: σκισμένο ρούχο
σισκόλι: μικρόσωμος και άσημος
σιερφελές: πολυλογάς, άσημος
σκανιάζω: στενοχωριούμαι
σκραπ: καθόλου, τίποτε
σκιάχτρο: φόβητρο
σκόπι: ραβδί στο χέρι
σκέμπι: μεγάλος και απότομος βράχος
σσί: συγγένεια
σοΐλης: από καλό τζάκι
σοκάκι: στενός δρόμος
σορλόπ: αδιαφορία, αστείος
σκανιάζω: στενοχωριούμαι
στρώ: δέχομαι, συγκατατίθεμαι
σπολάτ: ευτυχώς
σουρτούκι: κηφίνας, κοντός
σουγιός: μικρό εργαλείο της τσέπης για πρόχειρο κόψιμο

σουλούπι: σχέδιο, φόρμα
σούρωπο: βράδυ, μετά το ηλιοβασίλεμα
σκουζώ: φωνάζω, κλαίω απότομα και βίαια
σκουτί: ύφασμα από αργαλειό μάλλινο
σποριά: μικρή έκταση στο χωράφι χωρισμένη σε

3. Την Κυριακή 26 Μαΐου θα τελεστεί στον Ι. Ναό Περιβλέπτου Ιωαννίνων ετήσιο μνημόσυνο στη μνήμη του Κων/νου Γ. Κίτσιου.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ο εφημέριος του Ι. Ναού Αγίου Νικολάου Δεματίου Πέτρος Παπαχρήστος ευχαριστεί θερμότατα τον Ηλία Ν. Κίτσιο, για τη δωρεά 100 δολαρίων στον Ι. Ναό Αγίου Νικολάου Δεματίου, στη μνήμη του Βασιλείου Ι. Κίτσιου.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ο εφημέριος του Ι. Ναού Αγίου Νικολάου Δεματίου Πέτρος Παπαχρήστος ευχαριστεί θερμότατα τον Νικόλαο Γρηγ. Παππά, για τη δωρεά 50 δολαρίων στον Ι. Ναό Αγίου Νικολάου Δεματίου.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

Νικόλαος Α. Αγγέλης: 1.000
Χρήστος Α. Παππάς: 4.068
Κων/νος Γιώτης: 1.000
Ιωάννης Λάμπρης: 1.000
Γεώργιος Κ. Αγγέλης: 1.000
Ηλίας Ν. Κίτσιος: 5.000

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

Δημήτριος Χ. Κούλας: 2.000
Ηλίας Ν. Κίτσιος: 7.500

ΣΤΕΙΛΤΕ ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ

ΒΟΗΘΗΣΤΕ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ

«ΤΟΝ ΠΑΛΜΟ ΤΩΝ

ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ»

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ

ΣΥΓΧΩΡΙΑΝΩΝ

ΓΡΑΨΤΕ ΝΕΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ

“Ο ΠΑΛΜΟΣ ΤΩΝ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ”

Μηνιαία έκδοση του Πολιτιστικού Συλλόγου Μηλιωτάδων Ζαγορίου
Υπεύθυνος έκδοσης
ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

1. Βασίλειος Α. Παπαευθυμίου
2. Ελένη Δ. Τσικουρά
3. Αικατερίνη Τσιόκαλου - Αγγέλη
4. Βασίλειος Κ. Σπύρου
5. Γλυκερία Γ. Μπαζαλέκου

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ
Εσωτερικού: δρχ. 1000
Εξωτερικού: δολάρια 20 μόρκα 30

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν κατ' ανάγκη και τις απόψεις της εφημερίδας ή του Συλλόγου.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Βασίλειος Κ. Σπύρου
ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

1. Αριστοτέλης Ε. Οικονόμου
2. Γιαννούλα Αρ. Οικονόμου
3. Δημήτριος Β. Οικονόμου
4. Βασίλειος Α. Παπαευθυμίου

αυλακίες

σταλίκι: μεγάλο ίσιο ξύλο
στανιό: βία, ζόρι
σταρίδα: μικρόσωμο πουλί
στειρεύουμαι: στερούμαι κάτι
σίνταχα: πολύ πρωί, ενωρίς
συμπάω: συνδουλίζω τη φωτιά να μη σβύσει
συναντοί τους: αναμεταξύ τους
στρίγλα: γυναικα πολύ κακιά
σκοντούφλα: πέφτω χάμω απότομα

- Τ -

ταγάρι: σακίδιο για φαγητό (ταγή) του ζώου
τάβλα: τραπέζι με σανίδια για φαγητό
(Από το βιβλίο του Ι. Μάνθου “ΤΟ ΔΕΜΑΤΙ” Ιστορία - Λαογραφία, Α' Μέρος, 1983)

Γνωστοποίηση λειτουργίας Ιατρείου

Ο Ιατρός Γιάννης Καστανιουδάκης, σύζυγος της χωριανής μας Ιατρού Ναυσικάς Βασιλείου Ζιάβρα, έχει Ιατρείο και δέχεται σύμφωνα με τα ακόλουθα:

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΣΤΑΝΙΟΥΔΑΚΗΣ

Χειρουργός

ΩΤΟΡΙΝΟΛΑΡΥΓΓΟΛΟΓΟΣ

ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΕΠΙΤΙΜΟΣ ΛΕΚΤΟΡΑΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ LIVERPOOL

ΙΑΤΡΕΙΟ: ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΥ 18 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΤΗΛ. (0651) 31512 - 73015 - 35848

Δέχεται καθημερινά 6.00 - 8.30 μ.μ. και Σάββατο πρωί 9.00 - 13.00 με προσυνεννόηση

ΧΩΡΙΑΝΟΙ
ΒΟΗΘΗΣΤΕ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ
ΤΟΥ ΓΕΡΟΥ ΝΑΟΥ
ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ

Επιστολές

Κοινοτικοί Σύμβουλοι Δεματίου διαφωνούν με υπόμνημα των Προέδρων Ιτέας, Δεματίου και Πέτρας

Δημοσιεύουμε επιστολή του αντιπροέδρου της Κοινότητας Χρήστου Παπατόλη και των κοινοτικών συμβούλων Κων/νου Ξήτα και Αριστείδη Κατσέφτη, με θέμα: “Σχετικά με κοινό υπόμνημα των Προέδρων των Κοινοτήτων Δεματίου, Ιτέας και Πέτρας για την ασφαλτόστρωση των δρόμων προς τα χωριά μας”. Η επιστολή έχει ως εξής:

“Σχετικά με το κοινό υπόμνημα των Προέδρων των Κοινοτήτων Δεματίου, Ιτέας και Πέτρας σας γνωρίζουμε τα εξής:

Συμφωνούμε απόλυτα με την αναγκαιότητα ασφαλτόστρωσης των οδών που εξυπηρετούν τις προαναφερόμενες Κοινότητες.

Διαφωνούμε όμως με τον τρόπο που προτείνεται. Το υπόμνημα των Προέδρων προτείνει την αποπεράτωση ασφαλτόστρωσης των οδών Μηλιωτάδες - Ιτέα - Πέτρα - Σίτσαίνα - 41 χμ. της Εθνικής Οδού και Πέτρα - Δεμάτι - 29 χμ. της Εθνικής Οδού. Όπως είναι φανερό η παραπάνω περιγραφή του έργου αδικεί παράφορα την Κοινότητα Δεματίου και δεν εξυπηρετεί διόλου, γιατί θα πρέπει να περιμένει να γίνει ασφαλτόστρωση σε 25 χιλιόμετρα δρόμο και μετά να αρχίσει η ασφαλτόστρωση σε κάποιο τμήμα που να εξυπηρετεί την Κοινότητα Δεματίου.

Παρακαλούμε τον κ. Νομάρχη, τους αρμοδίους Προέδρους Νομαρχιακών Επιτροπών και τις Υπηρεσίες της Νομαρχίας να μην λάβουν υπόψη τους το υπόμνημα των παραπάνω Κοινοτήτων και να προγραμματίσουν την ασφαλτόστρωση των δρόμων με βάση την απόφαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου και του Νομάρχη κ. Νίκου Ζαρχαλά, δηλαδή όπως έγινε και στο παρελθόν με δύο ξεχωριστές περιγραφές έργων και με δύο ισόποσες επιχορηγήσεις.

Οι προηγούμενες περιγραφές των έργων, με τις οποίες ως Κοινοτικό Συμβούλιο Δεματίου συμφωνούμε και παρακαλούμε να παραμείνει η ίδια, γιατί πιστεύουμε ότι εξυπηρετεί και τις τρεις Κοινότητες χωρίς αδικίες, είναι η εξής: 1) Αποπεράτωση ασφαλτόστρωσης του δρόμου 29 χμ. Εθνικής οδού - Δεμάτι - Πέτρα και 2) Αποπεράτωση ασφαλτόστρωσης του δρόμου Μηλιωτάδες - Ιτέα - Πέτρα - Σίτσαίνα - 41 χμ. Εθνικής οδού.”

Ο Αντιπρόεδρος Χρήστος Παπατόλης
Οι Κοινοτικοί Σύμβουλοι Κων/νος Ξήτας και Αριστείδης Κατσέφτης

Η απάντηση του Προέδρου της Κοινότητας

Παρανόηση ή δημιουργία εντυπώσεων;

Δημοσιεύουμε απάντηση του προέδρου της Κοινότητας Δεματίου σχετικά με τη διαφωνία των τριών κοινοτικών συμβούλων:

Δεν είχα σκοπό να ασχοληθώ μέσα από τις στήλες της εφημερίδας για ένα τόσο σημαντικό ζήτημα, για το οποίο η οποιαδήποτε διαφορά απόψεων μόνο ζημιά μπορεί να επιφέρει. Πόσο μάλλον όταν δεν υπάρχει καμιά διαφορά παρά μόνο παρανόηση ή και δημιουργία εντυπώσεων στους χωριανούς.

Από τη στιγμή όμως που ο Αντιπρόεδρος και οι Κοινοτικοί Σύμβουλοι της μειοψηφίας από κοινού θέτουν το θέμα και στον τύπο, είμαι υποχρεωμένος να απαντήσω για να αποκαταστήσω την αλήθεια.

Ο δρόμος 29 χμ. Εθνικής Οδού - Δεμάτι - Πέτρα - Σίτσαίνα - 41 χμ. και ο δρόμος Μηλιωτάδες - Ιτέα - Πέτρα - Σίτσαίνα - 41 χμ. δεν έχουν χαρακτηριστεί ως επαρχιακοί αλλά ως κοινοτικοί. Το αποτέλεσμα είναι να μην μπορούν να ενταχθούν σε κάποιο από τα κοινοτικά προγράμματα για την πλήρη ασφαλτόστρωσή τους. Οι μέχρι τώρα ασφαλτοστρώσεις γίνονται από προγράμματα των Δημοσίων Επενδύσεων, όπου τα χρηματικά ποσά που διατίθενται είναι πενιχρά και ασφαλτοστρώνονται μικρά μόνο τμήματα των δρόμων αυτών. Αν συνεχιστεί η ίδια τακτική θα πρέπει να περάσει πάνω από μια δεκαετία για να ασφαλτοστρωθούν όλοι αυτοί οι δρόμοι, με την προϋπόθεση βέβαια ότι θα υπάρχει κάθε χρόνο χρηματοδότηση. Από πλευράς Κοινότητας Δεματίου κατά την κατανομή τέτοιων πιστώσεων ανέκαθεν υποστηρίζαμε και εξακολουθούμε να υποστηρίζουμε ότι θα πρέπει να ασφαλτοστρώνεται τμήμα του δρόμου 29 χμ. - Δεμάτι.

Στην προσπάθειά μας να βρούμε τρόπους ένταξης σε κάποιο από τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε να χρηματοδοτηθεί ολόκληρο το κύκλωμα των δρόμων αυτών, με τη συνεργασία των Κοινοτήτων Ιτέας και Πέτρας προβήκαμε στις εξής ενέργειες:

1) Ζητήσαμε να χαρακτηριστούν οι δρόμοι αυτοί ως επαρχιακοί, αίτημα απόλυτα λογικό, αφού υπάρχουν τόσοι και τόσοι επαρχιακοί δρόμοι που οδηγούν σε χωριά έρημα. Πόσο μάλλον πρέπει να χαρακτηριστούν ως επαρχιακοί οι δρόμοι που οδηγούν στα δικά μας ζωντανά χωριά.

2) Συντάξαμε το κοινό υπόμνημα, με το οποίο ζητάμε την ένταξη του όλου κυκλώματος των δρόμων αυτών, ως ένα ενιαίο έργο, σε κάποιο από τα κοινοτικά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε να χρηματοδοτηθεί εξολοκλήρου. Η ονομασία του έργου δεν έχει καμιά σχέση με την εκτέλεσή του αν και όποτε χρηματοδοτηθεί. Είναι φυσικό τον προγραμματισμό των έργων να τον κάνουν οι ίδιες οι ενδιαφερόμενες κοινότητες. Και εδώ υπάρχει η πάγια θέση και των τριών κοινοτήτων: Τα έργα να αρχίζουν και να εκτελούνται με ακριβοδίκαιο καταμερισμό και από τις τρεις κατευθύνσεις, παρότι από πλευράς Πέτρας αυτό έχει καταστρατηγηθεί.

Τα προγραμματισμένα αυτή την περίοδο έργα ασφαλτόστρωσης από 29 χμ. - Δεμάτι - Πέτρα και αντίστροφα έχουν δημοπρατηθεί, έχει γίνει η εγκατάσταση των εργολάβων και πολύ σύντομα θα αρχίσει η κατασκευή τους.

Είναι αδικαιολόγητη, λοιπόν, η αντίδραση των τριών κοινοτικών συμβούλων, τη στιγμή που δεν υπάρχει ουσιαστικά καμιά διαφωνία. Η δημιουργία εντυπώσεων δεν ωφελεί.

Ο Πρόεδρος της Κοινότητας Δεματίου
Βασίλης Σπύρου

Ιστορικά και άλλα στοιχεία για το Δεμάτι

συν. από σελ. 1

Απόσταση από Ιωάννινα: 36 χμ. Από αυτά 4 χμ. είναι χωματόδρομος
Ασχολία κατοίκων: Κτηνοτροφία

Σημερινή κατάσταση Κοινότητας

Δεματίου: Η Κοινότητα Δεματίου αποτελείται από 5 Συνοικισμούς, οι οποίοι είναι αραιοκατοικημένοι. Από αυτούς οι 4 έχουν συνέχεια μεταξύ τους, δηλ.: 1) Αγία Βαρβάρα (26 κάτοικοι), 2) Άγιος Γεώργιος (83 κάτοικοι), 3) Βαυτανσαίοι (63 κάτοικοι) και Δεμάτι (41 κάτοικοι).

Ο πέμπτος Συνοικισμός της Κοινότητας είναι οι Μηλιωτάδες (201 κάτοικοι), που βρίσκεται σε άλλο γεωγραφικό χώρο, στην είσοδο του Ανατολικού Ζαγορίου. Ήταν παλιό Ζαγοροχώρι και το κατοίκησαν κάτοικοι του Δεματίου από τις αρχές του 1900.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

Η βασκανία και το ξεμάτιασμα

Αν τύχαινε ν' αρρωστήσει το μωρό, και αυτό συνέβαινε τακτικά, πρώτη τους φροντίδα ήταν το “ξεμάτιασμα” του μωρού.

Η κάθε μάνα φρόντιζε και προστάτευε το μωρό της, από κάθε κακό μάτι. Προσπαθούσε να το προφυλάγει με διάφορους τρόπους. Κρεμούσαν στο μωρό φυλαχτό. Φτιάχναν μια μικρή πέτσινη σακούλα (τζιουλμπένι) και μέσα έβαζαν λίγο αντίδωρο από τη Μεγάλη Πέμπτη, λίγο θυμίαμα από την εκκλησία, ένα σκόρδο και πολλά άλλα. Απ' έξω το στόλιζαν με χρωματιστές χάντρες, για να τραβάει την προσοχή του

κακού ματιού και να αποφεύγεται έτσι η προσοχή του από το μωρό.

Φυλαχτά φορούσαν ακόμη και οι νεόνυμφοι, καθώς και τα μεγάλα και ανύπαντρα κορίτσια, σε κρυφό όμως μέρος του σώματός τους, γιατί πίστευαν ότι τους προστάτευε από τη βασκανία.

Η μητέρα προσπαθούσε, το μωρό της, να μην το βλέπουν τα “κακά μάτια” και στις συγκεντρώσεις το προφύλαγε σκεπάζοντάς το.

Παρ' όλα αυτά, αν το μωρό τύχαινε να αρρωστήσει, έπρεπε τότε να το “ξεματιάσουν”. Το ξεμάτιασμα γινόταν με πολλούς τρόπους και οι κυριότεροι ήταν:

1. Έπαιρναν λίγο λάδι από το καντηλάκι του σπιτιού και έρριχναν τρεις σταγόνες στο ποτήρι με νερό και παρατηρούσαν, αν οι σταγόνες του λαδιού άπλωναν και χάνονταν, το παιδί ήταν πολύ ματιασμένο, αν παρέμεναν συγκεντρωμένες και δεν χάνονταν, το παιδί δεν ήταν από μάτι. Με το νερό αυτό σταύρωναν το παιδί, το ράντιζαν και του έδιναν να πει και λίγο.

2. Τεμάχιζαν με το ψαλίδι, ένα αναμμένο ξυλοκάρβουνο σε τρία μικρά μέρη και τα έρριχναν, με το ψαλίδι, μέσα στο ποτήρι με νερό. Αν τα κάρβουνα πήγαιναν στον πυθμένα του ποτηριού, τότε το παιδί ήταν ματιασμένο, αν όμως έμεναν στην επιφάνεια του νερού, τότε το παιδί δεν ήταν από μάτι. Με το νερό αυτό σταύρωναν το παιδί, του έδιναν λίγο να πει, το ράντιζαν τα ρούχα του και το κεφάλι και το υπόλοιπο το πετούσαν στο φούρνο ή στο κοτέτσι, για να φύγουν τα κακά πνεύματα από το παιδί.

3. Πήγαιναν ένα ρουχαλάκι του μωρού στον “ειδικό” για τη βασκανία στο χωριό και εκείνος, με άλλα τεχνάσματα, προέβαινε στο ξεμάτιασμα του μωρού.

4. Έρριχναν τρία μικρά τεμάχια αλάτι στη φωτιά (τότε το αλάτι ήταν άτριφτο, σε κρυσταλλικά τεμάχια) και περνούσαν τα παιδιά από πάνω από τη φωτιά και έλεγαν την ευχή: “Ιησούς Χριστός νικά και όλα τα κακά σκορπά”. Ο δυνατός κρότος του αλάτι, από τη διαστολή του νερού, φανέρωνε, γι' αυτούς, το μέγεθος του κακού ματιού στο μωρό.

5. Αυτοί που έβλεπαν το μωρό ήταν υποχρεωμένοι να το φτύνουν τρεις φορές, γιατί έτσι πίστευαν ότι το παιδί δεν θα το πιάσει το μάτι τους.

Τόσο στο χωριό, όσο και στα γειτονικά χωριά, υπήρχαν τέτοια “ειδικά” πρόσωπα που ξεματιάζαν τα παιδιά και πολλές μάνες, με φορτωμένες τις σαρμάνες τους, πήγαιναν τα μωρά τους σ' αυτά. Ονομαστή ήταν την εποχή εκείνη η Λίαινα του Δήμου στην Πέτρα, η οποία φημιζόνταν και σαν καλύτερη μαμή της περιοχής.

Τη βασκανία την παραδέχεται και η Εκκλησία μας και την θεωρεί έργο του Διαβόλου, ο οποίος ενεργεί δια μέσου φθονερών ανθρώπων και θέσπισε μια ευχή για την αποτροπή των αποτελεσμάτων της βασκανίας.

Επίσης και η επιστήμη παραδέχεται αυτήν και την θεωρεί σαν έλξη δύο ετερόνυμων πόλων. (Από το βιβλίο του Ι. Μάνθου “ΤΟ ΔΕΜΑΤΙ” Ιστορία - Λαογραφία, Α' μέρος, 1983)

ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Το Κοινοτικό Συμβούλιο Δεματίου πήρε τις εξής αποφάσεις:

1) Αποδέχεται επιχορήγηση 380.000 δρχ. για τις λειτουργικές δαπάνες του Δημοτικού Σχολείου και Γυμνασίου Μηλιωτάδων.

2) Ορίζει τον Αντιπρόεδρο Χρήστο Παπατόλη ως μέλος της επιτροπής κατάρτισης του Μητρώου Αρρένων έτους 1996.

3) Ψηφίζει τους όρους δημοπράτησης του έργου “Συνέχιση ύδρευσης Συν/σμού Αγίου Γεωργίου, προϋπολογισμού 5.000.000 δρχ.

4) Εγκρίνει το πρωτόκολλο οριστικής παραλαβής του έργου “Υδρευση Κοινότητας”, δαπάνης 7.000.000 δρχ. περίπου.

5) Εγκρίνεται αίτηση του Γεωργίου Αγγέλη για τοποθέτηση επιφανειακού ελαστικού σωλήνα ύδρευσης στους Μηλιωτάδες.

6) Εγκρίνεται η αποκατάσταση των ζημιών του εσωτερικού δικτύου ύδρευσης Πλάκας.

7) Ψηφίζεται η ανάθεση καθαρισμού των αγροτικών δρόμων της Κοινότητας.

8) Εγκρίνεται η μεταφορά του κοινοτικού τηλεφώνου στη θέση “Πλαγιά Κατσούλη” από το σπίτι του Γεωργίου Κίτσιου στο σπίτι της Μαρίας Β. Κίτσιου.

9) Αποφασίζει να εργαστεί η μπουλντόζα για 3 ημέρες στην Κοινότητά μας.

10) Αποφασίζει να ζητηθεί αύξηση σε ποσοστό 100% στο μίσθωμα των κοινοτικών λατομείων και να ζητηθεί από τον κ. Νομάρχη να συγκροτηθεί Επιτροπή για τον καθορισμό της τιμής.

11) Επιβάλλει τους εξής όρους στους Αφούς Τσίμα - Χαρ. Γκέλη, μισθωτές του ιδιωτικού λατομείου Γεωργίου Παπατόλη στην Πλάκα: α) Να αφήσουν ελεύθερο το δρόμο επικοινωνίας προς το κοινοτικό λατομείο, που διέρχεται μέσα από το χώρο που μίσθωσαν και για οποιαδήποτε αλλαγή του δρόμου θα δίνεται σχετική άδεια από την Κοινότητα. β) Η εξώρυξη να γίνεται ορθολογικά και χωρίς εκρήξεις. γ) Υποχρεώνονται οι μισθωτές να συνεισφέρουν αναλογικά για την αποκατάσταση των πιθανών ζημιών στον ασφαλοτάπητα του δρόμου 29 χμ. - Δεμάτι. δ) Θα γίνεται γνωστός στην Κοινότητα ο χρόνος μεταφοράς μαρμάρων από το ιδιωτικό λατομείο. Εάν για οποιοδήποτε λόγο αθετηθούν οι παραπάνω συμφωνίες θα επιβάλλεται πρόστιμο από το Κοινοτικό Συμβούλιο μέχρι του ποσού του 1.000.000 δρχ.

12) Συμφωνεί με την αλλαγή χρήσης γης και τη λειτουργία του ιδιωτικού λατομείου από τους Αφούς Τσίμα - Χαρ. Γκέλη στον ιδιόκτητο χώρο του Γεωργίου Παπατόλη στην Πλάκα.

Ο κοιν. σύμβουλος Κων/νος Ξήτας δεν συμφωνεί γιατί όπως αναφέρει δεν έγινε αυτοψία από το κοινοτικό συμβούλιο για να δούμε τα όρια του τοπογραφικού, τη στιγμή που ο ίδιος ομολογεί ότι του πήραμε ως Κοινότητα μέρος της ιδιοκτησίας του και δεν ξέρουμε αν ενοχλεί τις γύρωθεν κατοικίες.

13) Συμφωνεί με αίτημα του Κων/νου Μπότσαρη για αποκατάσταση ζημιών στο αρδευτικό Ξηροκάμπου κοντά στην οικία του.

14) Αναθέτει στον Γεώργιο Γκόντρα το έργο αποκατάστασης των ζημιών από κατολίσθηση στο αρδευτικό Μηλιωτάδων.

ΤΑ ΠΑΝΗΓΥΡΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Την Κυριακή του Πάσχα και στα πλαίσια των 10 χρόνων λειτουργίας της ψησταριάς του, ο Γιάννης Αγγέλης οργάνωσε γλέντι στο κατάστημά του.

Την Παρασκευή του Πάσχα (Ζωοδόχου Πηγής) γιορτάζαν οι Μηλιωτάδες. Το βράδυ διοργανώθηκε πανηγύρι στην ψησταριά του Γιάννη Αγγέλη.

Στις 23 Απριλίου, εορτή του Αγίου Γεωργίου, έγινε το ετήσιο ημερήσιο πανηγύρι στον Άγιο Γεώργιο Δεματίου. Το γλέντι κράτησε ως αργά το απόγευμα.